شبکه مستند سیما

در اسفند ۹۴ پخش برنامه‌ها به صورت HD آغاز شد. رفته‌رفته تعداد مخاطبان این شبکه هم افزایش یافته و تصوری که درباره مستند در میان بینندگان تلویزیون وجود داشت تا حدی تعدیل شده است. همزمان با این تحول، لوگوی این شبکه نیز تغییر یافت. عکس روبه‌رو تصویر لوگوی قدیمی شبکه مستند است

اوضاع و احوال مستند در تلویزیون ما

این شبکه واقعی است

خسته‌کننده، کم‌بیننده و پرکننده آنتن؛ این تلقی اشتباهی است که در سال‌های گذشته نسبت به «مستند» وجود داشت. هم مخاطبان و هم مدیران تلویزیون معتقد بودند مهم‌ترین کار تلویزیون نمایش مجموعه‌های نمایشی و فیلم‌های سینمایی است، در حالی که تلویزیون‌های مهم جهان حساب ویژه‌ای روی مستند باز می‌کنند. مستندها برای بیشتر دیده‌شدن به تلویزیون نیاز دارند و شبکه‌های تلویزیونی بهترین جا برای نمایش مستند است. از سوی دیگر تلویزیون هم برای جذب مخاطب به مستندهای باکیفیت احتیاج دارد و این ارتباط دوسویه می‌تواند باعث رقم خوردن اتفاقات خوبی در این حوزه شود. مستند در صداوسیما کم‌کم دارد به جایگاه اصلی‌اش نزدیک می‌شود و به‌ویژه در چند سال اخیر با راه‌اندازی شبکه مستند، تا حد زیادی این مهم اتفاق افتاده. در این گزارش اوضاع و احوال مستند در رسانه ملی و وضعیت شبکه مستند را بررسی می‌کنیم.

محمد وفایی
خبرنگار

با رشد تعداد مخاطبان سریال‌های ایرانی و خارجی در سال‌های ابتدایی پیروزی انقلاب اسلامی، این تصور برای همه محرز شد که برنامه اصلی و مهم تلویزیون، فیلم و سریال است و بقیه برنامه‌ها نقش تأمین برنامه و پرکردن آنتن را دارند؛ اشتباهی راهبردی که به قیمت عادت نکردن مخاطب رسانه ملی به مستند تمام شد و این امکان طلایی را از مستندسازان و مخاطبان گرفت. در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ بیشتر مستندهایی که روی آنتن می‌رفت در شاخه حیات وحش و طبیعت تقسیم‌بندی می‌شد و به همین دلیل، تلقی مخاطب از مستند، با این گونه خاص مترادف شد، در حدی که وقتی صحبت از مستند تلویزیونی می‌شد، مستندهای حیات‌وحش با عنوان پرتکرار «راز بقا» به اذهان متبادر می‌شد.

مستند، صاحب شبکه می‌شود

بعد از افزایش تعداد شبکه‌های تلویزیون در دهه ۷۰، برنامه‌های علمی، مستندها و به طور کلی برنامه‌هایی با مخاطب خاص‌تر به شبکه چهار رفتند، شبکه‌ای که به شبکه فرهیختگان شهرت دارد و عمده مستندهای تلویزیون در موضوعات گوناگون از این شبکه روی آنتن می‌رفت. به عنوان مثال می‌توان به مستند چهار سوی علم در حوزه دانش اشاره کرد که سال‌هاست روی آنتن این شبکه می‌رود و مخاطبان خاص خود را دارد. رشد فضای مجازی در ایران در دهه ۸۰ امکان دسترسی مخاطبان تلویزیون به آثار مستند تولیدشده در نقاط دیگر جهان را بیشتر فراهم کرد و مخاطبی که آثار مستند عمدتا قدیمی و آرشیوی تلویزیون را دیده بود، حالا به منبع ارزشمندی از مستندهای روز جهان دسترسی پیدا می‌کرد. در نهایت سال ۸۸ نیاز به راه‌اندازی شبکه‌ای اختصاصی برای پخش مستند احساس شد و در ۱۴ مهر این سال پخش آزمایشی شبکه مستند به عنوان نخستین شبکه دیجیتال صداوسیما آغاز شد. در آن زمان این شبکه از ساعت ۱۹ تا ۲۴ برنامه پخش می‌کرد و مثل حالا ۲۴ ساعته نبود. پس از رفع کاستی‌ها و به نتیجه رسیدن ایده‌هایی که در آغاز فعالیت این شبکه مطرح شده بود، در ۲۶ اسفند ۹۸ شبکه مستند رسما آغاز به کار کرد. مهم‌ترین اهداف این شبکه، گسترش فعالیت در زمینه ارائه فیلم‌های مستند به مخاطبان، گسترش فرهنگ مستندسازی و حمایت از مستندسازان کشور بود و بنا شد شبکه مستند نگاه ویژه‌ای به مقوله گردشگری و معرفی ظرفیت‌های ایران داشته باشد. اتفاقی که حالا در ده سالگی شبکه می‌توان به ارزیابی تحقق آن پرداخت.

قدوبالای کیفیت!

شبکه مستند گستره پخش قابل توجهی دارد؛ این شبکه در سراسر ایران از طریق فرستنده‌های دیجیتال زمینی قابل دریافت است. علاوه بر آن، برنامه‌های شبکه از طریق ماهواره‌های اینتل ست ۳۹ و بدر ۵ در ایران و برخی مناطق آسیا پخش می‌شود. البته مثل بقیه شبکه‌های رسانه ملی، امکان پخش زنده از طریق سایت شبکه نیز فراهم است. یکی از مهم‌ترین جذابیت‌های مستندهای تلویزیونی، تصاویر بدیع و باکیفیت با وضوح تصویری بالاست؛ تصاویری که باعث می‌شود مخاطب مسحور شده و با سوژه مستند همراه شود. کیفیت این تصاویر به قدری بالاست که بیشتر فروشنده‌های تلویزیون از سال‌های دور تا به امروز از تصاویر مستند برای به رخ کشیدن قابلیت و کیفیت دستگاه استفاده می‌کرده‌اند. شبکه مستند از زمان افتتاح آزمایشی با نسبت تصویری ۴:۳ پخش می‌شد و برای بهبود کیفیت پخش که به‌ویژه در نمایش مستند ضروری به نظر می‌رسید، از اردیبهشت ۹۴ نسبت تصویری به ۱۶:۹ تغییر کرد و کیفیت تصویر شبکه افزایش یافت.

در اسفند همین سال هم پخش برنامه‌ها به صورت HD آغاز شد. رفته‌رفته تعداد مخاطبان این شبکه هم افزایش یافته و تصوری که درباره مستند در میان بینندگان تلویزیون وجود داشت تا حدی تعدیل شده است. یکی از نشانه‌های این ادعا قرار گرفتن برنامه حیات‌وحش شبکه مستند در فهرست برنامه‌های پرمخاطب تلویزیون در روزهای گذشته بود که این اتفاق باعث تعجب بسیاری از فعالان رسانه شد. شاید ثبات مدیریت یکی از دلایل رشد تدریجی شبکه مستند باشد. این شبکه مدیریت نسبتا پایدار و مستمری داشت و در طول بیش از ده سال، تعداد تغییرات مدیریتی آن کم بوده است. محمد زین‌العابدینی نخستین مدیر شبکه مستند بود و امیر تاجیک و سیدسلیم غفوری دیگر مدیران شاخص این شبکه بودند. رضا پورحسین نیز چند ماهه به عنوان سرپرست مدیریت شبکه را به‌عهده داشت. شبکه مستند از لحاظ گرافیک و ظاهر نیز پیشرفت عمده‌ای داشته و چه در طراحی نشان (لوگو) و چه در زیرنویس‌ها و... اصول زیبایی‌شناسی را رعایت می‌کند.

سند کمپانی و سند خودرو **ام وی ام ۱۱۰**، مدل ۸۷، رنگ **سفید**، به شماره انتظامی **۴۱۸ ب ۹۷-ایران ۵۶**، شماره موتور **MVM372FG8008638** و شماره‌شاسی **ir87211008603** مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

مدرک فارغ التحصیلی اینجانب **آرزو طاهری**، فرزند مالک، به شماره شناسنامه **۲۴۴۰** صادره از **اراک** در مقطع کارشناسی **رشته علوم‌اقتصادی گرایش اقتصاد نظری** صادره از **واحد دانشگاهی تهران مرکزی** با شماره **۱۵۸۳۷۵** و تاریخ **۸۱/۰۹/۰۵** مفقود گردیده است. از یابنده تقاضا می‌گردد اصل مدرک را به دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی به نشانی: سوهانک، بلوار ارتش، میدان قائم، خیابان خندان، خیابان سلماس ارسال فرماید.

اینجانب **سید سعید پورآذر** فرزند **سید فرج** به شماره شناسنامه **۲۴** صادره از **کرند غرب** دارای کدملی **۴۹۴۹۷۶۱۸۳۸** بدینوسیله گواهی و اقرار می‌نمایم که قرارداد پیش فروش/ صورت‌جلسه انتخاب‌واحد مسکن مهر به شماره **۹۵/۱۱۹۹/ص/۱۱۰** مورخ **۹۵/۰۲/۰۴** مربوط به پروژه شرکت عمران واقع در شهر جدید پردیس را مفقود نموده‌ام، لذا از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

سند کمپانی و سند خودرو **ام وی ام**، مدل **۹۲**، رنگ **مشکی**، شماره موتور **MVM477FJAF035759** و شماره‌شاسی **NATFBAMD2F1027640** به‌نام **لیلا خداداد یاسوری** مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

سند کمپانی خودرو سواری **ام وی ام ۵۳۰**، مدل **۱۳۹۲**، رنگ **سفید روغنی** به شماره انتظامی **۴۲۹ن۸۱- ایران ۱۵**، به شماره موتور **MVM484FFFA 018124** و شماره شاسی **NATGCAVF2C1018563** به‌نام **ابوالفضل صفری** فرزند **نصرت‌اله** به شماره شناسنامه **۶۴۰** مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

برگ سبز خودرو سواری **پژو ۴۰۵** تیپ **TU5**، مدل **۹۶**، شماره موتور **181 B0029209**، شماره شاسی **NAAM31FE6HK084531**، شماره پلاک **۳۱۳ م ۳۵- ایران ۵۸** متعلق به آقای **امید رازه** مفقود و از درجه اعتبار ساقط است.

سند کمپانی و سند برگ سبز خودرو **پراید**، مدل **۸۸**، رنگ **نوک مدادی**، به شماره انتظامی **۴۸۸ د ۸۸- ایران ۴۶**، شماره موتور **3135681** و شماره شاسی **s1412288337463** به‌نام **محمدمنصور قناعی** مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.